

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

KOPI

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

14/4889-

26.01.2015

Statsbudsjettet 2015 - Tildeling til Norges forskningsråd

Kap. 1 Innledning

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) legger med dette frem tildelingsbrev til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) for 2015. I tildelingsbrevet legges premisene for hvilke hovedoppgaver Forskningsrådet skal utføre i 2015, hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå. Tildelingsbrevet utfyller de føringer og mål som ligger i Prop. 1 S (2014-2015) fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Det vises til Stortingets budsjettvedtak av 08.12.2014 vedrørende bevilgningen til Norges forskningsråd over Arbeids- og sosialdepartementets budsjett (jf. Innst. 15 S – 2014-2015). På bakgrunn av dette tildeles totalt 137,716 mill. kroner til Norges forskningsråd over Kap. 601 post 50. Bevilgningen omfatter Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområder og det sektorpolitiske ansvaret for forskningen som følger av dette.

Når det gjelder krav til rapportering, oversendelse av budsjettdokumenter og andre felles føringer fra departementene til Forskningsrådet, vises det til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2015.

Kap. 2 Sektorpolitiske prioriteringer

Det overordnede målet for politikken på Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområde er å bidra til arbeid, velferd og et inkluderende samfunn gjennom å ta i bruk og å utvikle de virkemidler en samlet sosialpolitikk, arbeidsmarkedspolitikk, pensjonspolitikk og arbeidsmiljø- og sikkerhetspolitikk gir. For departementet er forskning et virkemiddel for å nå sektorpolitiske mål:

- Et velfungerende arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv

- Sikre økonomisk trygghet
- Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem
- Et sterkere sosialt sikkerhetsnett
- En brukerorientert, effektiv og helhetlig arbeids- og velferdsforvaltning

Forskning og kunnskapsutvikling skal gi god kunnskap som er relevant for sektoren og for gjennomføringen og utviklingen av politikken på departementets ansvarsområde.

Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer fremgår av Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2014. De overordnede målene er:

- Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne
- Løse store samfunnsutfordringer
- Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

Oppfølging av langtidsplanen skjer i samarbeid med Norges forskningsråd. Spesielt relevant og viktig for Arbeids- og sosialdepartementets sektor er målet om å løse store samfunnsutfordringer. Det vises spesielt til prioriteringer i planen knyttet til Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester, samt prioritering av ny kunnskap for å opprettholde det høye nivået på helse, miljø og sikkerhet i forbindelse med petroleumsvirksomhet i mer utsatte områder.

Kap. 2.1 Mål for Norges forskningsråd

Bevilgningen til Norges forskningsråd over ASDs budsjett skal i hovedsak ivareta det brede sektoransvaret med særlig vekt på langsiktig kompetanse- og kunnskapsoppbygging.

Regjeringen har fastsatt følgende mål for Norges forskningsråd:

- Økt vitenskapelig kvalitet
- Økt verdiskaping i næringslivet
- Møte store samfunnsutfordringer
- Et velfungerende forskningssystem
- God rådgivning

Med henvisning til de felles MRS-målene ovenfor skal Arbeids- og sosialdepartementets tildelinger til Norges forskningsråd primært bidra til måloppnåelse under målene Økt vitenskapelig kvalitet, Møte store samfunnsutfordringer og God rådgivning. Det forutsetter blant annet en strategisk utvikling av handlingsrettede programsatsinger når det gjelder å få frem forskning som svarer på sektorens kunnskapsbehov, vurdering av nye virkemidler og brukertilpasset forskningsformidling.

Samfunnsutfordringer på Arbeids- og sosialdepartementets sektor er beskrevet i programplaner, strategiske planer, mål- og rammedokument mv for de programmer og aktiviteter som mottar tildelinger fra Arbeids- og sosialdepartementet. Departementet legger til grunn at Norges forskningsråd følger opp programmer og satsinger i tråd med de mål og føringer som er gitt for de enkelte programmer og satsinger (jf. kap. 3).

Styringssystemet for Forskningsrådet er under utvikling. Det vises til omtale av dette i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev. MRS-målene vil fungere som referanseramme i styringsdialogen mellom departementet og Norges forskningsråd.

Kap. 3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2015

For 2015 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

TILTAKSPOSTER	Kap. Post	Beløp 2015
ORDINÆRE PROGRAMMER:		
Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon	601.50	68 598 000
- Hvorav andel til trygdeforskning 11 318 547		
Sykefravær, arbeid og helse	601.50	29 342 000
Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten	601.50	21 278 000
Praksisrettet FoU for helse- og velferdstjenestene	601.50	10 484 000
FØLGEFORSKNING/EVALUERING AV STORE REFORMER:		
Evaluering av pensjonsreformen	601.50	8 014 000
SUM		137 716 000

Til grunn for bevilgningen ligger en reduksjon på 0,6 % som tiltak for avbyråkratisering og effektivisering.

Kap. 3.1 Fullmakt til midlertidig omdisponering

Norges forskningsråd gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse og ivaretar programmene planer og totale rammer på sikt. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Ved behov for omdisponeringer på mer enn 10 pst. av tildelingen innenfor et virkemiddel, skal departementet varsles.

Norges forskningsråd gis fullmakt til å holde tilbake midler i utlysninger der søknader ikke har nødvendig relevans eller kvalitet.

Kap. 3.2 Merknader til de enkelte programmer og satsinger

Arbeids- og sosialdepartementet legger til grunn at Forskningsrådet følger opp programmer og satsinger i henhold til de programplaner mv. som er utviklet for de respektive programmene og satsingene, og at Forskningsrådet ivaretar koordinering mellom programmer som har berøringsflater med hverandre.

Det vises også til oppfølging av nasjonal strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU som er omtalt i KDs tildelingsbrev.

Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)

Departementet viser til de mål og prioriteringer som er satt for programmet, herunder den strategiske prioriteringen om at VAM-forskningen skal ta for seg problemstillinger av betydning for politikk og forvaltning og andre sentrale samfunnsaktører.

Formidling fra prosjektene blir viktig i den gjenværende programperioden, og departementet ønsker å følge aktivt med på resultatene fra forskningen. Departementet legger til grunn at programmets og forskningsprosjektenes nettsider vil være en sentral kilde til oppdatert informasjon om forskningsresultater og aktiviteter, jf. kap. 6 i programplanen.

Når det gjelder støtte til tidsskriftet *Søkelys på arbeidslivet* viser vi til brev fra Forskningsrådet av 17.09.2014. Programstyret for VAM har besluttet at programmet ikke lenger skal støtte tidsskrifter. Som en overgangsordning vil VAM-programmet gi *Søkelys på arbeidslivet* en begrenset støtte på 150 000 kroner til og med 2015. Forskningsrådet foreslår at alle tidsskrifter, også de som har mottatt støtte gjennom VAM-programmet, benytter den eksisterende ordningen gjennom Publiseringsutvalget i Forskningsrådet fra og med januar 2016. I lys av dette har departementet i 2014 valgt å lyse ut et eget oppdrag for videreføring av tidsskriftet *Søkelys på arbeidslivet* eller et tilsvarende tidsskrift.

Program for sykefravær, arbeid og helse (2007-2016)

Det tidligere programmet Forskning om årsaker til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet (2007–2011) er fra 2011 videreført under navnet Sykefravær, arbeid og helse med revidert programplan. Det overordnede målet for det handlingsrettede programmet er å framskaffe forskningsbasert kunnskap om:

- Sykefravær, uførhet, frafall og utstøting fra arbeidslivet
- Samspillet mellom arbeid, arbeidsmiljø og helse
- Effektive virkemidler for å forebygge og redusere sykefravær, uførhet og arbeidsrelatert sykdom og fremme godt arbeidsmiljø og -helse.

Når programmet går inn i siste fase og stadig flere av prosjektene avsluttes, legger departementet til grunn at Forskningsrådet legger stor vekt på formidling både av nye funn og viten fra enkeltprosjektene, men også på en aktiv formidling av hvordan programmet samlet sett har brakt kunnskapen på de relevante temaområdene framover. Det må legges stor vekt på aktiv formidling både til relevante brukergrupper og til allmennheten, i tillegg til at det må stilles store forventninger til vitenskaplig publisering, også internasjonalt.

Departementet understreker at det må foretas en grundig evaluering av programmet i tilknytning til dets avslutning. I tillegg til faglig kvalitet og resultatoppnåelse i forhold til visjoner og mål i programplanen, må det vurderes i hvilken grad programmet har bidratt til å møte de kunnskapsmessige utfordringer som lå til grunn for satsingen. Det er videre ønskelig at evalueringen kommer med anbefalinger om framtidigtematiske forskningsbehov og prioriteringer på de områdene som er dekket av programmet.

Praksisrettet FoU for helse- og velferdstjenestene(PraksisVel)

PraksisVel er en oppfølging av mål og ambisjoner gitt i Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd. Målet med satsingen er å styrke praksisrettet forskning for og om helse- og velferdstjenestene og samtidig bidra til å øke forskningsforankringen i fagmiljøene som gir utdanning innenfor disse områdene. PraksisVel skal bidra til samarbeid mellom forskning, utdanning, yrkesutøvere og brukere for å styrke kunnskapsbasert praksis. Tjenestene og

ytelsene fra arbeids- og velferdsforvaltningen er en del av praksisfeltet i denne satsingen. Departementet har forventninger til at satsingen skal bidra til å utvikle faglig robuste FoU-miljøer med kompetanse til å foreta analyser av de tjenester som hører inn under arbeids- og velferdsforvaltningen, og at programmet har en innretning som bidrar til utvikling av forskningsorienterte utdanningsmiljøer og kunnskapsbaserte velferdstjenester.

Når det gjelder videre utvikling av PraksisVel innenfor Stort program for effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester viser vi til vårt brev av 14.01.15. angående departementets forventninger og behov for gode rammevilkår for denne satsingen.

Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten – PETROMAKS 2

Hovedmålet med HMS-satsingen i Petromaks2 for perioden 2012–2016 er å fremme ny kunnskap og nye løsninger vedrørende sentrale sektorutfordringer i petroleumsnæringen. Sentrale sektorutfordringer som adresseres er bl.a. knyttet til nytt aktørbilde, internasjonalisering av næringen, ny teknologi, nye driftsformer, aldring og forlenget levetid for innretninger og felt og petroleumsvirksomhet i nordområdene. Departementet viser også til at bl.a. forskning som gjelder dykkeaktiviteter på norsk sokkel også framover bør være et prioritert område innenfor HMS-satsingen. For å nå målsettingen med HMS-forskningen forutsettes et flerfaglig og tett samarbeid mellom forskningsaktører og næringsliv.

Satsingen går nå inn i sin siste fase, og departementet legger til grunn at Forskningsrådet legger stor vekt på formidling både av nye funn og kunnskap fra enkeltprosjektene, men også en aktiv formidling av hvordan satsingen samlet sett har brakt kunnskapen på de relevante temaområdene framover. Det må legges stor vekt på aktiv formidling både til relevante brukergrupper og til allmennheten.

Departementet legger videre til grunn at det foretas en grundig evaluering av satsingen i tilknytning til avslutningen. Evalueringen og kunnskap om status på feltet, vil være viktig for departementets vurderinger og beslutning om videre forskningssatsing på helse, miljø og sikkerhet i petroleumssektoren.

Evaluering av pensjonsreformen

Evalueringen følges opp i henhold til mål- og rammedokumentet som er utviklet. Nå som evalueringen går inn i sin siste halvdel blir formidling av resultatene viktige. Forskningsrådet skalta initiativ til en formidlingskonferanse om evalueringen i 2015, og en nordisk konferanse om pensjonsforskning i 2016. For øvrig legger departementet til grunn at evalueringens nettside i Forskningsrådet og prosjektenes nettsider er sentrale kilder til oppdatert informasjon om forskningsresultater og aktiviteter.

Kap. 4 Oppdrag

Arbeids- og sosialdepartementet har i samarbeid med Forskningsrådet gjennomført formidlingsaktivitet med mer direkte og uformell dialog mellom departement og forskere. Vi ber Forskningsrådet bistå departementet i en videreføring av denne praksisen.

For å kunne fastslå kvalitet og relevans av forskningen bes Forskningsrådet vurdere behovet for brukerundersøkelser, kvalitative vurderinger, kvantitative analyser og evalueringer av programmer, fagområder, forskningsmiljøer m.v.

Kap. 5 Krav til rapportering

Forskningsrådet skal rapportere på følgende punkter:

Omfang, kvalitet og relevans i forskningen som er finansiert av ASD:

- prosjektvolum (antall)/prosjektene størrelse
- kvalitet i prosjekter som er tildelt midler
- antall publiserings (nasjonalt/internasjonalt/i høyt ansette publikasjoner mv)
- samsvar mellom programplanens prioriteringer og prosjektportefølje
- angivelse av prosjekter som i særlig grad vurderes å kunne bidra til bedre og mer effektive arbeids- og velferdstjenester
- eventuelle utfordringer mht. kvalitet, relevans og omfang av prosjektsøknader
- rekruttering (årsverk doktorgradsstipendiater/avlagte doktorgrader)

Strategisk utvikling av handlingsrettede programsatsinger når det gjelder:

- tverrfaglig samarbeid
- koordinering og samarbeid mellom programmer
- koordinering og samarbeid mellom nasjonale og internasjonale aktiviteter
- brukerdialog
- utvikling av virkemidler innenfor programsatsingene

Kvalitetsutvikling, nytenkning og brukerfokus i forskningsformidlingen:

- formidlingsaktivitet (antall og type aktivitet)
- formidlingskvalitet (evaluering fra brukerhold)
- kunnskapsoppsummerende virksomhet

Kap. 6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde styringsmøter i juni og desember 2015. Departementet vil komme tilbake til dagsorden for møtene på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Rune Solberg (e.f.)
ekspedisjonssjef

Tone Westlie
avdelingsdirektør

Kopi til:

Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0030	OSLO ✓
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO